

Ingo Schulze over de verlokkingen van het Westen

Leven na de Muur

Achtergrond - 9 november 2009

In zijn befaamde *Wende*-roman 'Simpele story's - Een roman uit de Oost-Duitse provincie' schildert Ingo Schulze hoe gedesoriënteerd de DDR-burger tussen 1990 en 1997 rondliep. En hoe hij zich met veel vallen en opstaan opnieuw leerde oriënteren.

"Het begon al met de geur van benzine. Die was in het Westen anders dan in de DDR. En in de Intershops, waar je destijds 'westproducten' kon kopen, heerste die heel speciale geur van koffie en broek. Broek ja, de geur van echte jeans. Toen ik na de *Wende* in Italië kwam, was dat voor mij één grote geurbelevens: het brood, de worst, het parfum."

Schulzes Altenburgers, de bewoners van een kleine stad in de buurt van Leipzig, redderen en dromen, prutsen en klungelen zich met een enorme levensdrang een weg door de harde nieuwe wereld waar de wetten van de markt heersen. "Wij Oost-Duitsers werden vlak na de *Wende* geregeld bijna omvergereden noemen", zegt Ingo Schulze. "In de DDR hoefde je nooit op te kijken als je ging oversteken, je hoorde de auto's al van verre aankomen."

Slachtpartij

Schulze blikt terug op de hete herfst van 1989. "Begin oktober '89 was ik bij de protestdemonstraties in Leipzig. Ik was bang dat ze zouden gaan schieten. De machthebbers hadden namelijk net hun steun betuigd aan het gewelddadige Chinese ingrijpen op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking. Die slachtpartij was tegelijkertijd een belangrijk motief om mee te doen."

"Mijn toenmalige vriendin en ik hadden de koelkast in Altenburg extra gevuld voor haar dochter en een bevriende actrice de sleutel van het appartement gegeven. We wisten echt niet hoe het zou aflopen. Maar er kwam zo'n massa op de been, er heerste zo'n mooie, uitgelaten stemming. Van: hé, jij ook hier? Een ware coming out."

Op de been

In zijn eigen Altenburg kwamen op 4 november '89 twintigduizend mensen op de been. "In een stadje van vijftigduizend inwoners!" Voor een week later, op 11

november, kreeg Schulze met een aantal theatermensen zelfs officieel toestemming van het gezag voor een volgende demonstratie.

“Maar toen was de grens open. Daar had ik de pest over in, want veel mensen waren onmiddellijk inkopen gaan doen in het Westen. In mijn toespraak riep ik nog: ‘We zijn niet voor Daimler-Benz en niet voor Messerschmitt de straat opgegaan.’ Ik dacht: we gaan een mooie DDR opbouwen. Het mocht niet in een parlementaire democratie eindigen! Basisdemocratie, dat hadden we nodig! Ik had werkelijk geen notie dat het zo zou aflopen met de DDR.”

“De Oost-Duitsers dachten dat ze gerechtigheid zouden krijgen, maar ze kregen enkel de rechtsstaat. Wie in de DDR op de goede plek zat, de weg wist en de juiste mensen kende, had ook erna de grootste kans op succes. Geregeld kwamen er Altenburgers geheel ontzet naar de redactie van het krantje dat ik kort na de *Wende* maakte: ‘Het kan toch niet dat deze FDJ-chef nu een groot bedrijf heeft?’ Maar wat kon ik doen?”

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3304/ingo-schulze-over-de-verlokkingen-van-het-westen>